

методи та симуляційні тренінги для відпрацювання конкретних управлінських кейсів, що допомагає службовцям готуватися до роботи в умовах невизначеності [80].

Системи підвищення кваліфікації в країнах ЄС також мають на меті підтримку адаптації до змін у законодавстві та міжнародних вимогах, що дозволяє службовцям відповідати новим стандартам. Ефективність європейських практик у сфері професійного розвитку підтверджується високою якістю надання публічних послуг та підвищенням довіри до державних інституцій, що є важливим показником успішного функціонування публічного сектору [57].

Адаптація європейських підходів до професійного розвитку державних службовців в Україні потребує ґрунтовного аналізу можливостей і викликів, пов'язаних з інтеграцією таких практик. Одним із важливих аспектів є налаштування навчальних програм, що відповідають як європейським стандартам, так і специфічним вимогам українського публічного сектору. Основним викликом у цьому контексті є обмежені ресурси та інфраструктура для впровадження сучасних освітніх технологій. Зокрема, для реалізації тренінгових програм та інтерактивного навчання потрібне відповідне матеріально-технічне забезпечення, а також висококваліфіковані фахівці, здатні навчати держслужбовців за європейськими методиками [57].

Перспективи професійного розвитку держслужбовців у контексті євроінтеграції базуються на постійному підвищенні їхньої кваліфікації для відповідності сучасним вимогам. Швидкоплинні зміни на європейському рівні вимагають формування довгострокових програм підготовки державних службовців, які будуть орієнтовані на стратегічні цілі. Розвиток ключових компетенцій, таких як здатність до адаптації, стратегічне мислення та навички кризового менеджменту, стане необхідною умовою для стабільного функціонування державних органів. Зважаючи на євроінтеграційні стандарти, такі програми сприятимуть забезпеченню високої якості публічних послуг та підвищенню довіри громадськості до державних інституцій [57].

Висновки. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що інноваційні методи навчання та європейські практики можуть значно підвищити ефективність професійного розвитку державних службовців в Україні. Впровадження інтерактивних та симуляційних навчальних програм сприяє формуванню компетенцій, необхідних для сучасного державного управління. Професійний розвиток державних службовців, що відповідає європейським стандартам, підвищує ефективність управлінських процесів і є критично важливим у контексті євроінтеграційних змін, що відбуваються в Україні [80].

Література:

1. Волкова Н. Принципи професійного розвитку державних службовців в умовах євроінтеграції. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування»*. 2022. № 2 (3). С. 31-35
2. Теплов С. HR-Менеджмент на державній службі: теоретичний аспект. Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2020р. №7. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.7.55 УДК 35:005.32(07)

Віхренко І. В.

аспірант

ПВНЗ «Європейський університет»

м. Київ, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

У нинішніх умовах господарювання економіка України потребує створення специфічних умов, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності всіх її секторів.

Зростання конкурентоспроможності підприємств стимулюватиме розвиток усіх вітчизняних галузей, що, у свою чергу, сприятиме загальному прогресу національного господарства в цілому.

Найефективнішим способом вирішення проблеми конкурентоспроможності підприємств є впровадження сучасних концепцій менеджменту, які спираються на інтеграцію трьох підходів: системного, процесного та ситуаційного управління. Комплексне поєднання цих підходів має враховувати різноманітні аспекти, що дозволяє досягти бажаних результатів при зменшенні негативних факторів. Таке інтегроване мислення передбачає, що процес розробки, обґрунтування та прийняття рішень базується на загальних цілях підприємства. Це забезпечує можливість науково обґрунтовано порівнювати напрями розвитку та необхідні ресурси для їх реалізації, що підкреслює важливість внутрішньої узгодженості процесу управління, яка фактично відкриває шлях до досягнення максимальних фінансових результатів, зменшення ризиків та покращення конкурентних позицій підприємства [3].

Довготривале та ефективне функціонування і розвиток підприємства спираються на стратегічне планування, яке базується на спробах керівництва передбачити результати діяльності та фактори, що впливають на функціонування організації. Важливо запобігати небажаним подіям та уникати ризикових ситуацій. Управління конкурентними позиціями підприємства є складним економічним процесом, що включає не лише існуючі та планові показники, а й аналіз історичних даних. Тому включення заходів, спрямованих на покращення конкурентних позицій, до стратегічних і планових документів підприємства є надзвичайно важливим. Особливу увагу необхідно приділити удосконаленню стратегічного управління, зокрема ідентифікації стратегічних пріоритетів, які сприяють зміцненню конкурентоспроможності [4].

Стратегічне управління є важливим інструментом для досягнення успіху в сучасному динамічному бізнес-середовищі. Воно передбачає формулювання, реалізацію та оцінку стратегій, які сприяють досягненню довгострокових цілей і підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Основні аспекти стратегічного управління в умовах ринкового середовища:

Аналіз зовнішнього середовища. Оцінка ринкових умов, конкурентів, тенденцій. Використання SWOT-аналізу для виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз.

Формулювання стратегії. Визначення місії та бачення компанії. Вибір стратегій, які відповідають цілям підприємства.

Реалізація стратегії. Розробка плану дій, розподіл ресурсів. Залучення працівників та забезпечення їхньої участі у процесі.

Моніторинг і оцінка результатів. Вимірювання ефективності впроваджених стратегій. Коригування планів на основі отриманих даних.

Стратегічне управління є ключовим елементом для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Завдяки системному підходу до формування і реалізації стратегій, компанії можуть не тільки адаптуватися до змінюваного бізнес-середовища, а й досягати своїх цілей з максимальними результатами [1; 2].

Конкурентна стратегія підприємства являє собою сукупність дій, що відображають процес переходу від поточного стану підприємства до вартісного, спрямованого на забезпечення високої ефективності його функціонування та успішну адаптацію до умов конкурентного середовища [3].

Виробництво конкурентоспроможної продукції є ключовим чинником, що визначає конкурентоспроможність підприємств, які функціонують в межах специфічних галузей і територіально розміщені на різних локаціях. Сукупність організацій з різним рівнем конкурентоспроможності формує загальну конкурентоспроможність підприємства на міжнародному рівні. Перехід з одного рівня конкурентоспроможності на інший чинить вплив на коло завдань та факторів, що сприяють підвищенню міжнародної конкурентоспроможності економіки підприємства.

Стратегічна орієнтація управління конкурентними позиціями підприємства на довгостроковий та раціональний розвиток зобов'язує приймати управлінські рішення з урахуванням не лише існуючої сукупності чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, а й передбачати заходи для захисту економіко-ринкових інтересів підприємства в перспективі. На основі результатів зовнішнього та внутрішнього аналізу керівництву підприємства слід сформулювати або коригувати існуючі базові принципи та концептуальні засади механізму зміцнення його конкурентних позицій на ринку. Важливо відзначити, що організаційно-економічний механізм забезпечення зміцнення конкурентних позицій підприємства передбачає використання методів та засобів, а також їх комбінації, необхідні для створення надійної системи менеджменту в цій сфері. Необхідно враховувати, що підприємства різних розмірів, типів та обсягів діяльності мають неоднакові організаційні і фінансові можливості, а також різний рівень ризику, в умовах якого вони функціонують. Проте, безсумнівно, реалізація організаційно-економічного механізму зміцнення конкурентних позицій підприємства є життєво необхідною і може організовуватися по-різному [4].

Отже, конкурентна стратегія, орієнтована на максимальне задоволення потреб цільової групи споживачів, передбачає ідентифікацію найбільш вигідного для підприємства цільового сегмента ринку, вивчення потреб його споживачів та максимально можливе пристосування до них. Варіацією цієї стратегії для малих підприємств є орієнтація на вузький сегмент споживачів (стратегія залишкового попиту), що полягає у виявленні певних споживачів, потреби яких є нераціональними для задоволення великими компаніями, налагодженні тісного зв'язку з ними та задоволення їхніх потреб. Конкурентна стратегія, що спрямована на збереження існуючої позиції, полягає в утриманні лідерських позицій через підтримку та посилення своїх конкурентних переваг, а також у моніторингу нових тенденцій у відповідних і суміжних сферах діяльності з метою адаптації підприємства до змін.

Література:

1. Богашко О. Л. Стратегічне планування в системі управління державою і виробництвом. *Економіка України: проблеми економічного розвитку*. Колективна монографія / За ред. В. Ф. Бесєдіна, А. С. Музиченка. К.: НДЕІ. 2007. С. 83–86.
2. Богашко О. Л. Теоретико-методологічні аспекти конкурентоспроможності економіки держави. *Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз* : Зб. мат.-лів всеукр. наук.-практ. конф., Дніпро, 26-27 квіт. 2018 р. В 2-х томах. Т. 1. / Нац. метал. академія України. 2018. С. 297–299. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua:8181/handle/6789/9057>
3. Каплун І. В., Погуда Н. В. Підвищення конкурентоспроможності підприємства шляхом стратегічного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 12. С. 74–78. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/25673>
4. Любохинець Л., Поплавська О. Удосконалення стратегічного управління конкурентними позиціями підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 1. С. 46–54. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-3-6>